

NVCA

**POLITISK  
PLATTFORM**

2024

—

2027

# Forord

## NVCA politisk plattform 2024–2027 danner grunnlaget for Norsk Venturekapitalforenings politiske arbeid i perioden.

Gjennom de siste 20 årene har den norske bransjen for aktive eierfond vokst og vært gjennom en betydelig profesjonalisering og spesialisering. Likevel ligger Norge bak land som Sverige, USA og Storbritannia når det kommer til tilgang på kapital som finansierer ideer, teknologiutvikling og kommersialisering i tidligere vekstfaser. Kapital som er villig til å ta risiko og kan finansiere vekst er avgjørende for at Norge skal utvikle nye selskaper og industrier. Investorer og gründere må oppleve Norge som et land med forutsigbare rammebetingelser, og et marked der både kompetanse og kapital er tilgjengelig for alle selskapets faser. NVCA's politiske plattformen svarer på disse utfordringene.

Plattformen er utarbeidet i tett samarbeid med foreningens medlemmer i løpet av våren og høsten 2023, både gjennom en åpen innspillsprosess for alle medlemmer og i en arbeidsgruppe med åtte primærmedlemmer.

Plattformen inneholder tre overordnede prinsipper som foreningen skal jobbe strategisk og langsiktig med å fremme i vårt politiske arbeid, og vår kommunikasjon i perioden.

Videre inneholder plattformen fire prioriterte, konkrete saker som vi skal jobbe aktivt med å endre gjennom 2024 og 2025. Prinsippene og sakene skal spilles inn skriftlig i partiens programprosesser våren 2024, i møter frem mot valget, og deretter i diverse høringsrunder i forbindelse med statsbudsjett, stortingsmeldinger og forslag fra partiene.

Vi oppfordrer våre medlemmer til å gjøre seg kjent med innholdet og engasjere seg i sakene, både på egenhånd og sammen med foreningen.

**NVCA vil gjerne takke** Gisle Østereng (StartupLab), Ingrid Teigland Akay (Hadean Ventures), Morten Bertelsen (Investinor), Ingvild Meland (Nysnø), Kai Jordahl (Longship), Maria Tallaksen (Altor), Joachim Høegh-Krohn (Turnstone) og Torkild Hebbert Haukaas (Equip Capital) for verdifull deltakelse og engasjement i arbeidsgruppene. Takk også til advokatene Sverre Hveding (Selmer), Harald Hauge (Wikborg Rein), Camilla Jøtun og Peter Hammerich (BAHR), Andreas Lowzow og Klaus Henrik Wiese-Hansen (Schjødt) for juridisk bistand, sparring og sekretariatrolle.

# KAPITTEL 1

# Fakta om aktive eierfond

**Norsk Venturekapitalforening (NVCA) representerer norske aktive eierfond, fra såkorn-, tidligfase- og oppkjøpsfond, samt tilhørende miljøer rundt eierfondene. Per januar 2024 har foreningen 107 medlemmer, der 2/3 er investerende miljøer.**

Aktive eierfond identifiserer selskaper med vekstpotensial, og kjøper seg inn og opp i disse, over hele landet. I perioden de eier selskapene tilfører de både kapital og kompetanse, og bidrar dermed til utvikling og vekst. Under aktive eierfonds eierskap øker veksttakten i selskapene. For tidligfase-selskaper («startups») er veksten særlig sterk 4-5 år etter at aktive eierfond har gjort sin første investering.

Når bedrifter er ansvarlige, bærekraftige og lønnsomme, er de også mest verdifulle for samfunnet. I alle markeder er aktive eierfond blant de viktigste pådriverne for bedre styring, både i noterte og unoterte selskaper. NVCAs medlemmer tar et tydelig ansvar i dette arbeidet i Norge, og bidrar til en bærekraftig og grønn omstilling av det norske næringslivet.

Som dokumentert i foreningens årlige verdiskapingsundersøkelse utført av Menon Economics, bidrar aktive eierfond hvert år med viktig verdiskaping til det norske samfunnet gjennom arbeidsplasser, ringvirkninger og skatteinntekter:

I 2022 var 89 000 mennesker ansatt i selskaper eid av aktive eierfond, over hele landet.

Siden 2001 har gjennomsnittlig sysselsettingsvekst porteføljeselskapene vært på 9%.

Bransjen bidro med 92 milliarder kroner i verdiskapning til staten i 2022. Det tilsvarer 2,9% av fastlands-BNP.

## KAPITTEL 2

# Overordnet policy

*Overordnet policy beskriver hvilke prinsipper som ligger til grunn for foreningens langsiktige politiske arbeid og kommunikasjon.*

### Aktive eierfond må ha stabile og forutsigbare rammebetingelser

Aktive eierfond finansierer vekst og bærekraftige løsninger gjennom å investere kapital og kompetanse i nyoppstartede og etablerte selskaper. For å sikre en stabil utvikling av norsk næringsliv, er det avgjørende å bygge en robust sektor for aktive eierfond i Norge, som står seg godt gjennom både oppgangs- og nedgangstider. Kapitalen inn til fondene må derfor komme fra et bredt spekter av kapitalkilder for å sikre stabilitet i kapital-tilførsel. Eksempler på investorer i aktive eierfond er institusjonelle investorer som pensjonsfond, pensjonskasser, private, familieeide selskaper og statlige aktører.

For å sikre en jevn og stabil kapitaltilgang inn i aktive eierfond er det viktig at bransjen opererer med stabile og forutsigbare rammebetingelser, uten begrensende særnorske reguleringer og ordninger.

### Statens rolle må følge bransjens utvikling og behov

Der store vekst- og oppkjøpsfond i senere fase som regel har mange internasjonale fondsinvestorer og en diversifisert kapitalbase i sine fond, har de mindre aktørene innen såkorn- og tidligfase ofte en stor andel kapital fra norske/nordiske aktører i sine fond. Sistnevnte har dermed også en mer sårbar investorbase. Dersom investeringene fra private investorer reduseres eller stopper opp, risikerer vi perioder der både norske eiermiljøer og selskaper stagnerer eller må avvikles. I denne fasen spiller staten en spesielt viktig rolle.

I dag kan statens rolle i økosystemet for tidligfaseinvesteringer oppleves som vilkårlig og uforutsigbar. Statlig kapital kan og bør bidra til å gjøre kapitaltilgangen for tidligfase- og vekstinvestorer mer forutsigbar, gjennom langsiktige, stabile fond-i-fond-strukturer med solid kapitalbase og en tidshorisont i tråd med bransjens behov.

## Det samlede skattetrykket i Norge hindrer investeringer

For å stimulere kapitaltilgang fra private miljøer er det viktig med gode incentiver for å investere i aktive eierfond. Dagens skattetrykk gjør det for mange mer gunstig å investere i andre aktivaklasser enn alternative investeringsfond, for eksempel

i eiendom, og mye av avkastningen som kunne vært investert i nye tidligfase- og vekstprosjekter forsvinner i ugunstig beskatning.

Norge trenger derfor et lavere samlet skattetrykk for å mobilisere mer privat kapital inn i nytt næringsliv.

### NVCA MENER:

- Staten må sikre stabile, forutsigbare og langsiktige rammebetingelser for aktive eierfond.
- Staten bør være en forutsigbar støttespiller for norske fondsaktører, for å sikre solid kapitaltilgang til norske oppstarts- og vekstselskaper på tvers av økonomiske sykluser.
- Det samlede skattetrykket i Norge er for høyt og bør reduseres for å mobilisere mer privat kapital inn i nytt næringsliv.



## KAPITTEL 3

# Prioriterte saker for 2024 – 2025

*Foreningen har for perioden 2024-2025 prioritert fire konkrete saker der vi jobber proaktivt for endring.*

### 1.

#### Aktivt synliggjøre bransjens verdiskaping i samfunnet

Kjennskap til og kunnskap om bransjen er avgjørende for politisk gjennomslag. NVCA skal derfor arbeide aktivt for å synliggjøre bransjens verdi for samfunnet gjennom økt sysselsetting, verdiskaping og produktivitet i selskapene medlemmene investerer i og eier over hele landet.

Aktive eierfond er en viktig del av næringslivet i Norge, men får sjeldent oppmerksomhet i samsvar med samfunnsbidraget. Bransjen er også til tider preget av et negativt omdømme, der fokuset ligger på manglende åpenhet og transparens, skattekroner ut av landet og jaget etter profitt for forvalterne. En viktig jobb i foreningens politiske arbeid er derfor å formidle historien om bransjens store og viktige bidrag i utviklingen og omstillingen av norske bedrifter, norsk næringsliv, og i samfunnet for øvrig.

Gjennom de siste 20 årene har den norske bransjen for aktive eierfond vokst og vært gjennom en betydelig profesjonalisering og spesialisering. Over tid har bransjen blitt en markant eierskapsform i norsk næringsliv, med et betydelig bidrag til utvikling av arbeidsplasser og verdiskaping i Norge. I følge foreningens verdiskapingsanalyse sysselsatte selskapene eid av norske aktive eierfond 89 000 mennesker, og selskapene har hatt en gjennomsnittlig sysselsettingsvekst på 9% siden 2001.

Gjennom bidrag i form av skatt og avgifter gir bransjen direkte og indirekte betydelige inntekter til velferdsstaten. I 2022 var verdiskapingen til staten på 92 milliarder kroner, ifølge overnevnte verdiskapingsanalyse.

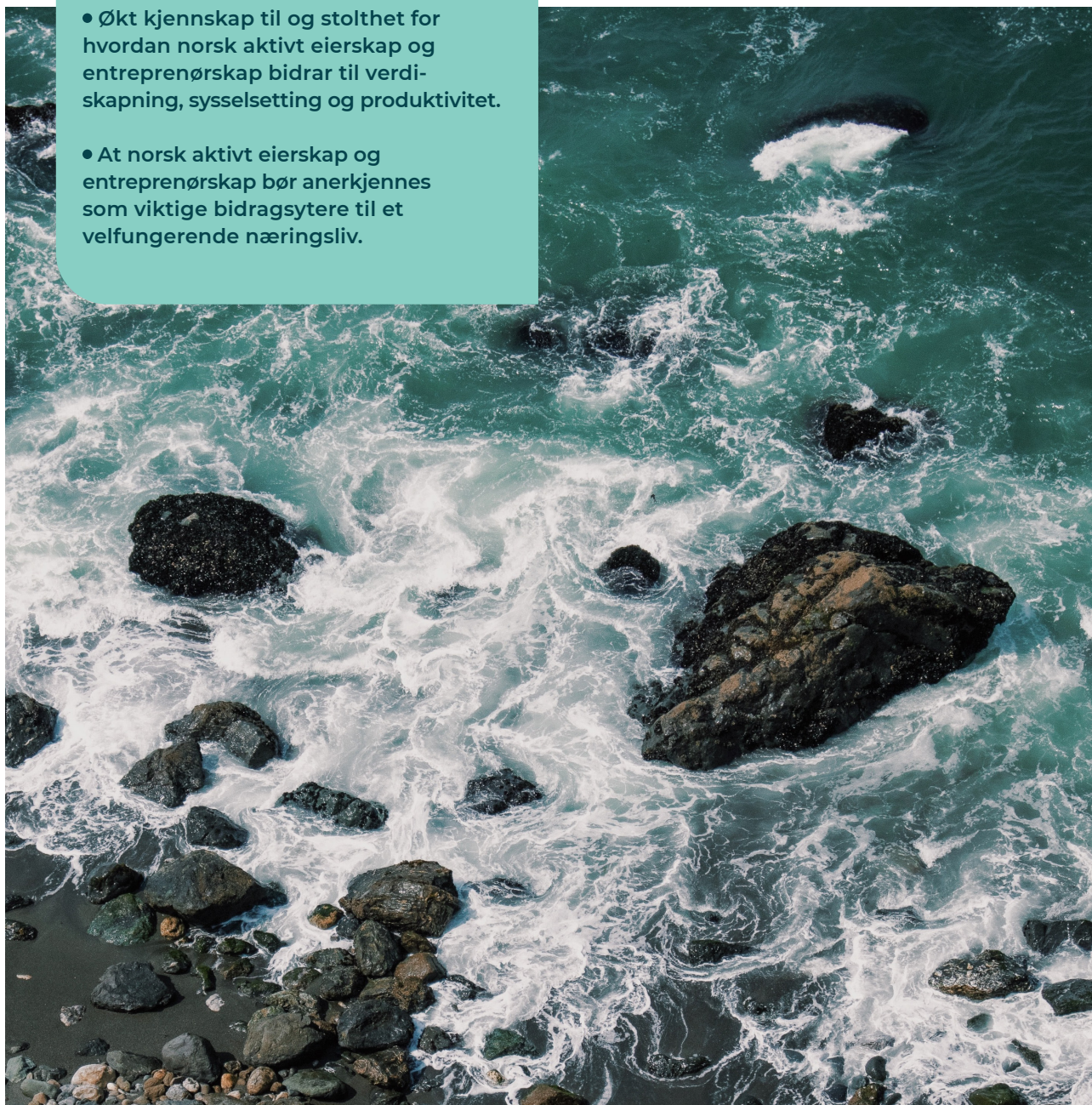
Mange av selskapene NVCA's medlemmer investerer i, viser økning i produktivitet i sine virksomheter etter at aktive eierfond kom inn på eiersiden. Sunne selskaper med god produktivitetsvekst er et viktig bidrag til et stabilt og velfungerende næringsliv – både lokalt og nasjonalt. Nye, sunne selskaper

er også en svært viktig bidragsyter til omstillingen av norsk næringsliv.

Dette er innsikt som flere må kjenne til og som danner et viktig grunnlag for de andre politiske sakene foreningen jobber med.

## NVCA VIL JOBBE FOR:

- Økt kjennskap til og stolthet for hvordan norsk aktivt eierskap og entreprenørskap bidrar til verdiskapning, sysselsetting og produktivitet.
- At norsk aktivt eierskap og entreprenørskap bør anerkjennes som viktige bidragsytere til et velfungerende næringsliv.



# 2.

## Jobbe for en bedre løsning knyttet til opsjonsskattordning

Norske gründere og NVCAs medlemmer beskriver en velfungerende opsjonsordning som et av de viktigste virkemiddelene for å skape vekstselskaper i Norge, men ordningen vi har i dag fungerer ikke til sin hensikt. I stedet er dagens opsjonsordning en stor barriere for vekst og grønn omstilling.

NVCA mener dagens ordning setter begrensninger for hvem som kan bruke opsjonsbeskatning, som gjør at ordningen ikke er tilgjengelig for de selskapene som trenger den mest. Det er derfor få selskaper som benytter den, på tross av at disse selskapene mener en slik ordning må til for at de skal kunne tiltrekke seg avgjørende kompetanse og forbli i Norge.

Videre mener foreningen at ordningen må gjøres mer fleksibel, med færre avgrensinger enn dagens ordning, slik at bedriften og de

ansatte lettere kan komme frem til en avtale som er tilpasset deres situasjon. Selskapene bør i større grad kunne ha frihet til å bestemme hvor stor opsjonsverdi som tildeles ansatte og selskapet. Spørsmålet om innløsningstidspunkt bør kunne reguleres i avtale mellom den enkelte ansatte og bedriften. Dette vil gjøre ordningen enklere å ta i bruk.

En velfungerende ordning vil ha effekt for alle oppstarts- og vekstvirksomheter som ønsker å bruke medeierskap til å incentivere ansatte til å tenke langsiktig om sin posisjon i selskapet. Dette er et viktig verktøy for å tiltrekke nødvendig kompetanse til selskaper med høy risiko i en kritisk fase. En god opsjonsbeskatning er avgjørende for at norske selskaper skal kunne konkurrere internasjonalt om den spisskompetansen de trenger for å lykkes.

## NVCA VIL JOBBE FOR:

- At Norge får en konkurransedyktig og vekstfremmende ordning for opsjonsbeskatning, slik at norske vekstselskaper skal kunne lykkes og forbli i Norge.
- At dagens «unntaksordning» må utvides så den gjelder langt flere selskaper enn i dag. En norsk ordning bør som et minimum ha samme terskelverdier som ordningen de har i Sverige, vår nærmeste konkurrent, med 150 ansatte og 280 millioner SEK i omsetning/balanse.
- En rekke begrensninger og krav for selskapet og den ansatte som ønsker å bruke ordningen fjernes, da dette gjør ordningen komplisert og lite attraktiv å bruke i dag. Opsjonene bør bl.a. kunne utstedes av morselskap i konsern.
- At de ordinære opsjonsreglene justeres slik at de blir attraktive for større vekstselskaper, og at de ligner ordningen man har for slike selskaper i Sverige, slik at også etablerte vekstselskaper blir værende i Norge.



# 3.

## Skape bedre tilgang på relevant, internasjonal kompetanse

Selskapene som NVCAAs medlemmer investerer i har et stort behov for kompetent arbeidskraft. De opplever at kampen om kompetansen er knallhard, og må ofte utenlands for å få tak i den arbeidskraften de behøver. Men det er mange utfordringer med å hente internasjonal kompetanse til Norge. Blant annet opplever medlemmene at det norske skattesystemet får aktuelle arbeidstakere til å "snu i døren". I tillegg er reglene for arbeidsinnvandring et byråkratisk hinder, som hever terskelen for å tiltrekke oss kloke hoder. Det må derfor bli lettere for oppstartsselskaper å tiltrekke seg de beste talentene.

### Gründervisum

I en rapport utarbeidet av Menon Economics på oppdrag fra Abelia og NVCA i 2018, ble det gjennomført en spørreundersøkelse blant 77 norske vekstbedrifter og tidligfaseinvestorer. I oppsummeringen av rapporten trekkes det frem at: «tilgang på kvalifisert arbeidskraft vurderes som den klart største begrensningen for norske vekstbedrifters videre ekspansjon. To tredjedeler av bedriftene vurderer det som «vanskelig» eller «svært vanskelig» å rekruttere kompetent arbeidskraft.»

Det er naturlig å anta at regelverket for arbeidsinnvandring spiller en stor rolle i å hindre norske vekstbedrifters tilgang på kvalifisert arbeidskraft. Vi har sett flere eksempler i media den siste tiden, på at høykompetent arbeidskraft blir nektet muligheten til å jobbe i norske selskaper, på grunn av tungroddede visumprosesser.

### Investorvisum

Videre ser vi at investeringer fra internasjonale aktører ofte er med å bygge opp solide teknologiselskaper, som vil være en sentral del av omstillingen av norsk økonomi. Utenlandske investorer kan gjennom sine investeringer i Norge også bidra til å bygge kompetanse hos norske investorer og gründere, som igjen vil føre til at flere vekstselskaper etableres.

NVCA mener derfor at reglene for arbeidsinnvandring bør endres for at gründere og investorer fra utlandet skal lykkes og bli værende i Norge. Dette er viktig for å sikre omstilling av norsk økonomi, og for å sikre at solide teknologiselskaper som krever høy og relevant kompetanse kan forbli i Norge.

## NVCA VIL JOBBE FOR:

- At Norge skal være et attraktivt og konkurransedyktig land å flytte til, slik at vi lettere kan tiltrekke oss internasjonal kompetanse.
- At det innføres gründer- og investorvisum i Norge så snart som mulig. Vi må være et attraktivt land for de smarteste hodene, og det må bli enklere for oppstartsselskaper og teknologiselskaper å tiltrekke seg den beste kompetansen.
- At regjeringen presenterer konkrete tiltak for å forenkle søknadsprosesser og saksbehandlingstid i UDI for arbeidsinnvandrere fra land utenfor EØS. Norge har et økende behov for spisskompetanse, også fra land utenfor EØS.

# 4.

## Gjøre det mer attraktivt for pensjonsleverandører å investere i aktive eierfond

Pensjonsfond er en av de største investorene i aktive eierfond i Europa. De er en viktig kilde til kapital inn i eierfondene og bidrar dermed til å skape en langsiktig og robust kapitalkilde for europeiske selskaper, samtidig som de representerer en viktig del av porteføljen til pensjonssparerne og medlemmene i pensjonsfondene. Likevel er det hindre for investering av pensjonsmidler i aktive eierfond, blant annet spørsmålet om brutto- eller nettoføring av forvaltningskostnader.

Inntil januar 2023 var det uavklart om norske pensjonskasser og livsforsikringsforetak (pensjonsinnretninger) som forvalter garanterte pensjonsprodukter måtte føre forvaltningskostnadene knyttet til verdipapirfond og aktive eierfond "brutto" eller "netto".

Bruttoføring innebærer at forvaltningskostnadene inngår i pensjonsinnretningens pristariffer, som betyr at forvaltningskostnaden er en del av premien kunden betaler på forhånd til pensjonsinnretningen. Dersom de faktiske forvaltningskostnadene blir lavere enn det premiebeløpet som er innkrevd fra kundene gjennom pristariffene, beholder pensjonsinnretningen overskuddet. Bli det høyere, må pensjonsinnretningen dekke det, ved at de bærer kostnadsansvaret. Fordi forvaltningskostnadene til aktive eierfond er todelt, med et forvaltningshonorar og et sukseshonorar, innebærer dette en stor uforutsigbarhet for pensjonsinnretningen når pristariffene skal settes.

Nettoføring innebærer at forvaltningskostnadene anses som en integrert del av investeringen. Ved nettoføring vil de eksterne forvaltningskostnadene føres mot avkastningen

på kundens penger, og vil derfor også kunne påvirke kundens avkastning positivt eller negativt.

Finanstilsynet har i flere år feilaktig lagt til grunn at norske pensjonsinnretninger må bruttoføre forvaltningskostnadene. I januar 2023 kom Finansdepartementet til motsatt konklusjon og la til grunn at pensjonsinnretningene i realiteten stod fritt til å velge brutto- eller nettoføring, og ba tilsynet om å utarbeide et høringsnotat med forslag til nye, klargjørende regler. I Finanstilsynets høringsnotat fra desember 2023, anbefalte tilsynet at departementet vedtar nye forskriftsregler som pålegger bruttoføring av forvaltningskostnader. Forslaget er ennå ikke sendt på høring av Finansdepartementet. NVCA mener at utkastet ikke er tilstrekkelig utredet.

## NVCA VIL JOBBE FOR:

- At pensjonsleverandører må kunne velge investeringer i aktive eierfond uten særordninger som rammer kapitaltilgangen til bransjen negativt.

## KAPITTEL 4

# Generelle standpunkt

*Generelle standpunkter er budskap vi kommenterer reaktivt og ved anledning.*

## 1.

### Formueskatten på arbeidende kapital bør avvikles

Dagens formueskatt påvirker norsk eierskap negativt, både fra et investor- og fra et entreprenørståsted. Formueskatt på arbeidende kapital gir utenlandske eiere et konkurransefortrinn i det norske markedet. NVCA mener at formue som skaper arbeids-plasser og gir stor verdi til samfunnet ikke bør beskattes.

Særlig gründerbedrifter rammes av formueskatten slik den er innrettet i dag og formueskatten treffer de raskest voksende selskapene med høyest potensial hardest.

Aksjer i unoterte selskaper er ofte ikke likvide, og det er derfor sjeldent mulig, ei heller ønskelig, at gründere og andre nøkkelansatte selger eierandeler i selskapet for å betale skatteregningen.

Både oppstarts-, vekst- og etablerte bedrifter må investere i årene fremover for å sikre det grønne skiftet. Kapitaltilgang fra norske eiere blir avgjørende, og formueskatt på arbeidende kapital påvirker dette negativt i stor grad.

### NVCA MENER:

- Dagens formuesskatt på arbeidende kapital bør avvikles for å sikre norsk eierskap også i fremtiden.



# 2.

## Dagens fritaksmodell må bevares

NVCA mener det er viktig å bevare fritaksmetoden slik den er i dag for å fortsette å stimulere aktive eierfonds investeringer i unoterte selskaper.

Isolert sett stimulerer fritaksmodellen til investeringer, gjennom å redusere avkastningskravet i investeringsavgjørelser for eiere av selskap. En eier kan enten ta ut overskudd som utbytte for sparing og/eller konsum, ellers så kan eieren reinvestere overskudd i andre virksomheter. Ved å betale utbytte til personlige eiere utløses en residensbasert utbytteskatt. Denne skatten inntreffer ikke dersom man reinvesterer gevinsten. Dette stimulerer til investeringer, og bidrar til økt kapitaltilgang i næringslivet. Kapitaltilgangen i næringslivet bidrar i neste

omgang til å skape arbeidsplasser og verdier for aksjonærene, sysselsatte og samfunnet.

Fritaksmetoden medfører også at utbytter og gevinster kan flyte fritt mellom selskap eid av samme holdingselskap, uten at dette utløser utbytteskatt. På denne måten kan eier(e) av holdingselskapet kanalisere kapital til selskapene hvor man forventer høyest avkastning på kapitalen. Man unngår å låse kapitalen i et selskap og den vil derfor flyte til de investeringsmulighetene med høyest forventet avkastning. I en verden med et stort omstillingsbehov bidrar fritaksmetoden til å gjøre kapitalen mer mobil. Denne mobiliteten er med på å øke kapitaltilgang til nye næringer og virksomheter som kommer med løsninger på fremtidens utfordringer.

### NVCA MENER:

- Det er viktig å bevare fritaksmetoden slik den er i dag for å fortsette å stimulere aktive eierfonds investeringer i unoterte selskaper – selskaper som utgjør morgendagens næringsliv, og som vil spille en svært viktig rolle i omstillingen norsk næringsliv står ovenfor.



Vi oppfordrer våre medlemmer  
og andre interessenter til å engasjere  
seg i foreningens politiske arbeid.

#### KONTAKT

**Administrerende direktør  
Ellen Amalie Vold**

**office@nvca.no  
+47 971 99 376**

**Finansnæringens Hus  
Hansteens gate 2, Oslo**

**NVCA**